

## Pedagogisk planering i svenska

# I fantasins värld

Säkert har du hört talas om Törnrosa och Askungen; kanske läste dina föräldrar de här eller andra sagor för dig när du var barn. Sagor har fascinerat människor i alla tider överallt i världen, antagligen för att allt är möjligt i fantasins värld. Både författare och filmskapare har hämtat mycket inspiration från sagovärlden.

Eleverna har kommit med synpunkter på vad temat ska innehålla och hur de vill arbeta med det och utifrån detta har vi satt samman följande pedagogiska planering:

### Syfte - varför läser vi om det här?

**Ur läroplanens kapitel 1:** Eleverna "kan använda det svenska språket i tal och skrift på ett rikt och nyanserat sätt."

### I kursplanen i svenska står det att eleverna ska utveckla sin förmåga att...

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer

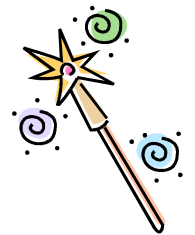
### Centralt innehåll hämtat från kursplanerna

- Sagor och myter
- Språkliga drag, uppbyggnad och berättarperspektiv i skönlitteratur för ungdomar och vuxna.
- Några skönlitterära genrer och hur de stilistiskt och innehållsligt skiljer sig ifrån varandra (fantasy).
- Några skönlitterära betydelsefulla ungdoms- och vuxenboksförfattare från Sverige, Norden och övriga världen och deras verk, samt de historiska och kulturella sammanhang som verken har tillkommit i.
- Muntligt berättande för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare.

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag
- Olika sätt att bearbeta egna texter till innehåll och form. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Redigering och disposition av texter med hjälp av dator. Olika funktioner för språkbehandling i digitala medier.
- Språkets struktur med stavningsregler, skiljetecken, ordklasser och satsdelar.
- Ordböcker och andra hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

## Konkreta mål för eleverna – (det här ska du kunna)

1. vad det är typiskt för en folksaga
2. känna igen och plocka ut "sagoingredienser" i en saga
3. känna till berömda sagosamlingar (Tusen och en natt, Bröderna Grimms sagor)
4. vad är typiskt för en konstsaga
5. vem HC Andersen var och några sagor han har skrivit
6. återberätta en text med egna ord
7. vad som är typiskt för genren fantasy
8. ett par kända fantasyförfattare
9. vad som är typiskt för en fabel, myt, legend, sägen
10. skriv en egen saga eller fantasyberättelse



## Undervisning och arbete

Under lektionerna kommer du att ...

- ... ha lärargenomgångar
- ... arbeta med de konkreta målen utifrån läroböcker, antologier och film
- ... läsa sagor och andra texter från fantasins värld från olika delar av världen
- ... göra en kort muntlig redovisning
- ... träna läsförståelse genom att besvara frågor till texter samt reflektera kring det lästa
- ... ge respons till en kamrat
- ... ta emot respons på en text och utifrån denna bearbeta din text både vad gäller innehåll och språk



## Arbete med målen och litteratur till dessa

### Mål 1-3 – vecka 19

- 1) Vad är typiskt för folksagorna?  
Fixa texten 1 sid 62-67 – gemensam läsning av Saskia och de tre flöjterna.
- 2) Vad finns det för sagoingredienser (typiska drag)?  
Fixa texten 1 sid 68-70 och Studio svenska 2 sid 96.  
Uppgifter till Saskia ... sid 72-73. Om du hinner även sid 74.  
Läs en afrikansk dilemmasaga och arbeta med uppgifterna till!
- 3) Vad finns det för kända sagosamlingar och ge exempel på sagor från var och en av dem!  
Studio svenska 2 sid 85-86, 88-89

### Mål 4-5 – vecka 20-21

- 4) Vad är en konstsaga?  
Studio svenska 2 sid 97 och 103
  - 5) Vem var H C Andersen? Skriv korta fakta om honom och ge exempel på sagor han har skrivit.  
Studio svenska 2 sid 97  
- Läs en valfri H C Andersen-saga! Skriv sagans namn som rubrik. Anteckna de sagoingredienser du hittar i sagan. Skriv vilket motiv du tycker sagan har och motivera ditt svar (motiv är sådant som förekommer i berättelser, t ex olycklig kärlek, ensamhet...).
- Vad finns det för budskap i sagan? Motivera!  
Vad tyckte du om sagan?  
Lämna in!

### Mål 6-9 – vecka 21

- 6) Vad är typiskt för genren fantasy?  
Magasinet Aktiviteter 1 sid 104-106
- 7) Läs och anteckna viktiga fakta om J R R Tolkien och ge exempel på kända böcker  
Plus grundbok 2 sid 34-35  
Läs en fantasytext av Tolkien gemensamt och diskutera kring den.
- 8) Genomgång av myt, legend, fabel och sägen.  
Legenden om Lucia sid 75 i Studio svenska 2  
Fabeln om Syrsan och myran sid 81 och gör uppgift 3 sid 82 i Studio svenska 2 .  
Sägnen om Visingsö sid 105
- 9) Var och en får en kort saga att skriva stödord till och återberätta i grupp!

### Mål 10 – v 22-23

- 10) Skriv en egen saga eller fantasyberättelse

## Bedömning av dina kunskaper sker genom ...

- att du skriver en egen saga eller fantasyberättelse
- att du gör en muntlig redovisning av en saga utifrån stödord (i grupp)
- att du reflekterar kring vad berättelser från fantasins värld kan lära oss och skriver en utvärdering av arbetet

## Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

- Eleven kan läsa skönlitteratur med **flyt**
- Genom att göra **enkla** sammanfattningar av olika texters innehåll med **viss** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **grundläggande** läsförståelse.
- Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om **tydligt framträdande budskap** i olika verk.
- Eleven kan också föra **enkla** resonemang om verket med kopplingar till dess upphovsman. Eleven drar då **till viss del** underbyggda slutsatser om hur verket har påverkats av det historiska och kulturella sammanhang som det har tillkommit i.
- Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning samt **i huvudsak** fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer.
- De berättande texter eleven skriver innehåller **enkla** gestaltande beskrivningar och berättargrepp samt dramaturgi med **enkel** uppbyggnad.
- Dessutom kan eleven ge **enkla** omdömen om texters innehåll och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **i huvudsak** fungerande sätt.
- Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **enkla** muntliga redogörelser med **i huvudsak** fungerande struktur och innehåll och **viss** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.

## Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 9

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

## Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9

- Eleven kan läsa skönlitteratur med **gott flyt**.
- Genom att göra **utvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **relativt god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **god** läsförståelse.
- Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna** i olika verk.
- Eleven kan också föra **utvecklade** resonemang om verket med kopplingar till dess upphovsman. Eleven drar då **relativt väl** underbyggda slutsatser om hur verket har påverkats av det historiska och kulturella sammanhang som det har tillkommit i.
- Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning samt **relativt väl** fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer.
- De berättande texter eleven skriver innehåller **utvecklade** gestaltande beskrivningar och berättargrepp samt dramaturgi med **relativt komplex** uppbyggnad.
- Dessutom kan eleven ge **utvecklade** omdömen om texters innehåll och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **relativt väl** fungerande sätt.
- Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **utvecklade** muntliga redogörelser med **relativt väl** fungerande struktur och innehåll och **relativt god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.

## Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 9

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

## Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9

- Eleven kan läsa skönlitteratur med **mycket gott flyt**.
- Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **mycket god** läsförståelse.
- Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika verk.
- Eleven kan också föra **välutvecklade och nyanserade** resonemang om verket med kopplingar till dess upphovsman. Eleven drar då **väl** underbyggda slutsatser om hur verket har påverkats av det historiska och kulturella sammanhang som det har tillkommit i.
- Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning samt **väl** fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer.
- De berättande texter eleven skriver innehåller **välutvecklade** gestaltande beskrivningar och berättargrepp samt dramaturgi med **komplex** uppbyggnad.
- Dessutom kan eleven ge **välutvecklade och nyanserade** omdömen om texters innehåll och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **väl** fungerande sätt.
- Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **välutvecklade** muntliga redogörelser med **väl** fungerande struktur och innehåll och **god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.